

KINO

V »Mojci« ne škriplje več

OTROŠKI KINO MOJCA je zdaj dokončno nared: poldrugi mesec so ga obnavljali, ga čedili od zunaj in znotraj. MOJCA bo zdaj kot nova otroška dvoranica s sicer nekaj manj sedeži, toda boljšimi — no, s tistimi iz kina KOMUNA, ki ne škripljejo, ki se ne nagibajo ali pogrezajo, skratka — dobri in trpežni sedeži za (dobre in trpežne) ljubljanske mlade ljubitelje filma. Zato pa naj bosta september in morda še delček oktobra v znamenju dobrega domačega filma. Kar po vrsti »nanizanka« Kekcev: KEKEC, še tisti črno-beli iz leta 1951, ki ga je upodobil Matija Barl, nato SREČNO KEKEC, seveda že v barvah z Velimirom Djurinom v naslovni vlogi in še »najnovejši«, zadnji film KEKČEVE UKANE iz leta 1968 z Zlatkom Krašničem kot Kekcem. Seveda je vse tri podpisal kot režiser Jože Gale. Naštejmo še nekaj otroško-mladinskih naslovov, ki jih boste srečali v MOJCI: PASTIRCI, SREČA NA VRVICI, UČNA LETA IZUMITELJA POLŽA — zadnja dva pod vodstvom preskušene »otroškega« režiserja Janeta Kavčiča, ki te dni že spet »razsaja« s kamero in ekipo po Ljubljani in vam, dragi otroci, »grozi« s svojim novim filmom.

Akreditiv našega glasila na letošnjem (jubilejnim) 30. festivalu jugoslovanskega igranega filma v Puli je bil že rutinska tradicija. Čisto na kratko: videli smo 25 novih domačih filmov, nekaj teh smo tudi že zavrteli v Ljubljani. Teme: sodobne. Zgodbe: družbene (s politično intonacijo), družinske (komedije), retrospektivne (bližnja in polpreteklost) z motivom vojne (npr. »Igmanski pohod« — zanimiv predvsem, ker se je tega legendarnega pohoda v zimi 1942 udeležilo tudi nekaj Slovencev, česar film ni zamočal!) Puljski odmevi? V Ljubljani bo tradicionalna PULA PO PULI 83 od 28. avgusta do 5. septembra. Ko boste to brali, bo najbrž že vse mimo. Vseeno pa: okus po mehu ostane! In kino ŠIŠKA? September prinaša zabavo z Budom Spencerjem v norčavem filmu BANANA JOE, malo naivne groze z italijanskim filmom APÓKALIPSA JUTRI režiserja A. Dawsona ter ameriško grozljivo OTOK SMRTI Paula Lyncha. Najbrž pa še nadaljevanje kakšnega kvalitetnega filma iz UNIONA. Za izboljšanje okusa, saj razumete!

POHIŠTVO IN OPREMA

TAPO

tribuna 22

Trpki spomini Vinka Rakovca

»Prehodil sem stopnice smrti«

Ko sem se ondan pogovarjal z Vinkom Rakovcem, 60-letnim invalidom — upokojencem, doma iz Ljubljane, sicer predsednikom Društva invalidov naše občine, sem imel občutek, da zrem Hitchcockovo grozljivko »39 stopnic«, toda za Vinka Rakovca jih je bilo pred 39 leti mnogo več, bile pa so tudi »stopnice smrti«!

Zloglasno koncentracijsko taborišče Mauthausen, taborišče muk in trpljenja, taborišče, v katerem je umrlo na tisoče in tisoče rodoljubov z vsega sveta. »Stopnice smrti« so bile ena od mnogih oblik trpinče-

Vinko Rakovec

nja nedolžnih žrtev in le malo je še tistih preživelih, ki so pod težkimi kamnitimi bremenami uspeli preživeti. Med njimi je tudi Vinko Rakovec.

Politično delovati za OF je pričel že leta 1941, nato je organizirano sodeloval v sabotažni akciji železničarske skupine na Jesenicah, ko je bil leta 1942 s soborci izdan, aretiran in odpeljan v Begunje, kasneje pa v koncentracijsko taborišče Mauthausen. Od tod so ga premestili na delovišče — kamnolom Gusen, od koder je 10. oktobra leta 1942 pobegnil in se po okrevanju na Golniku priključil partizanskim enotam na Pokljuki. Takoj po ustanovitvi Prešernove brigade je bil dodeljen v II. bataljon in bil v tem času dvakrat ranjen in sicer v Baški grapi in na Pasji ravni pri Žireh. Po odhodu iz bolnišnice je prišel v jurišni bataljon XXXI. divizije in od tod v štab IX. korpusa. Osvoboditev je pričakal v Trstu in po umiku vojaških enot iz Trsta bil dodeljen komandi mesta Ljubljane. Po demobilizaciji leta 1946 se je zaposlil pri propagandnem mestnem odboru Ljubljana, ki ga je vodila Mira Kraigherjeva. Kasneje je delal

v takratni IEV, ki se je kasneje združila z Iskro in tu je ostal do leta 1970, ko se je zaradi boleznih invalidsko upokojil.

Kljub hudim boleznim, ki jih je preстал, je še vedno družbeno aktiven. Je eden od ustanoviteljev društva vojaških in vojnih invalidov Ljubljana, družbenopolitično aktiven je v KS Hinko Smrekar pri ZZZB NOV, SZDL, civilni zaščiti, bil je vodja stanovanjske delegacije pri KS Hinko Smrekar, član štaba I. in II. samoprispevka in nenazadnje predsednik stanovanjske komisije ZZZB NOV naše občine.

Poleg tega, da je dolgoletni predsednik društva invalidov, je še predsednik skupnosti stanovalcev na Celovski 99b, kjer si je ustvaril tudi svoj dom.

Da se z vrstniki — invalidi in nekdanjimi borci dobro razume, ni treba posebej poudarjati, še bolj razumevajoč pa je njegov odnos do invalida, saj je tudi sam invalid.

Ob vsem tem je zanimivo, od kod sogovorniku, četudi je sam invalid, toliko elana in volje do dela s sebi enakimi.

Mladost mu ni bila z rožicami posuta. V stari Jugoslaviji se je izučil za mizarja in kmalu zatem druga svetovna vojna, vključitev v NOV in internacija v Mauthausnu, ki ga ne bo nikoli pozabil, kakor tudi »stopnic smrti« nel!

Ko so ga internirali v taborišče, je z njim odpotovalo v živinskih vagonih še 50 Slovencev, največ iz Gorenjske. Po prihodu v Mauthausen se je kmalu pričel pravi pekel. Tisti bolj slabotni so kaj kmalu končali pod puškinimi kopiti in esesovskimi škornji. Sam ves izmučen je moral gledati trpinčenje nad ostalimi. Najbolj se mu je vtisnil v spomin dogodek, ko je neki Poljak pobegnil z delovišča in ko so ga ujeli, so morali vsi jetniki v vrsti gledati, kako nesrečnika, željnega svobode — obešajo.

In tiste nesrečne »stopnice smrti«! Obsojenci so morali nositi po njih do vrha težke kamne, med vzpenjanjem pa so jih čakali esesovci in nemalokateri nesrečnik je zgrmel s kamnom vred v globino. In od tod tudi vzdevek »stopnice smrti«!

Za Rakovca je bilo nekoliko bolje, ker je znal nemško, zato se je v marsikateri situaciji znašel. Od 51 interniranih sta danes živa le dva. Ko je srečno ušel iz Gusna, je ob prihodu v bolnišnico tehtal nekaj čez 30 kilogramov, zaradi česar mu je pričela vodeneti kri in je komaj ušel smrti.

To je le delček tistega, kar nam je povedal Vinko Rakovec. Ob tej strnjeni pripovedi nam najbrž ne bo težko razumeti njegovo sočutje do invalidov. Pomagati slehernemu, zlasti invalidu, čeprav je sam stoo odstotni invalid, je njegovo življenjsko pravilo!

Jože Čurin